

Car-sharing - jak snížit počet automobilů ve městech

Realizace projektu: Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

Vedoucí projektu: Michaela Valentová

Finanční podpora: Hlavní město Praha, Český Telecom, EKOBUS a.s., individuální dárci

Termín realizace projektu: prosinec 2005 - červenec 2006

Co je car-sharing?

Na rozdíl od vlastníků aut, kterým se každým použitím automobilu zlevňuje vstupní investice, využívají zákazníci car-sharingu (sdílení vozidel) motorové vozidlo jen ve chvíli, kdy je opravdu nezbytně potřebují. Zákazníci car-sharingu jezdí pak méně často a najezdí méně kilometrů, než když se rozhodnou automobil vlastnit. Méně ujetých kilometrů, méně jízd a méně zaparkovaných automobilů znamená méně zatížení města. Nižší počet lépe využívaných automobilů znamená též méně zatížení životního prostředí i při jejich výrobě a likvidaci.

Jak car-sharing funguje?

Car-sharing provozuje obvykle pro tento účel vytvořená organizace nebo instituce, u níž se zájemci zaregistrují. Uživatelé služby většinou platí dva druhy poplatků - paušální účastnický poplatek a platbu za půjčení automobilu (obvykle ujeté kilometry + hodinová sazba). Zapojení do systému umožňuje přístup k vozidlům v dané lokalitě. Když zákazník auto potřebuje, vybere si z nabídky dostupných vozů, objedná si jej telefonicky nebo po internetu, odblokuje kartou zabezpečovací systémy a jede, kam potřebuje. Po cestě platí u čerpacích stanic elektronickou kartou, která patří do příslušné kategorie každého vozu. Po návratu auto zaparkuje a odhlásí se, čímž opět zapojí bezpečnostní systémy. Vyplní jednoduchou účtenku, jejíž kopii si nechá. Některé car-sharingové systémy už získávají data jen elektronicky, takže účtenka slouží jen pro přehled o ujetých kilometrech. Placení se odehrává měsíční fakturou podle času a ujeté vzdálenosti. Car-sharingová firma se stará o údržbu, opravy, povinné ručení, vyúčtování a další.

Kde najdete car-sharing? V Evropě car-sharing s úspěchem provozují firmy v Německu (www.greenwheels.de, www.stattauto.de, www.stadtteilauto.de, Cambio a další), v Nizozemí (www.greenwheels.nl), Belgii (www.cambio.be), Itálii (www.icscarsharing.it), Dánsku (Aarhus Delebilklub - www.aarhus-delebilklub.dk), Švýcarsku (www.mobility.ch), Velké Británii (www.whizzgo.co.uk) i jinde. Snižovat závislost na vlastních automobilech se daří i v Kanadě a v USA (firmy ZIPCAR, Flexcar, Autosshare Toronto, City CarShare a další). Od skromných a svépomocných družstevních záležitostí na konci osmdesátých let (Švýcarsko, Německo) se služba profesionalizovala, začala spolupracovat se systémy veřejné dopravy a díky prokázaným přínosům ji začala podporovat řada měst. Např. na konci roku 2005 vyhradil Washington D.C. 50 míst pro místní firmy Zipcar a Flexcar a dalších 50 míst chce vyhradit v prvních měsících roku 2006. Proč je car-sharing výhodný pro zákazníky?

Car-sharing je levný

Pokud najezdíte méně než 15 000 km ročně, je účast v car-sharingu levnější než vlastnit auto. Je to proto, že o náklady - koupí vozu, opravy, pojištění, povinné ručení, havarijní pojištění, myčka, poplatky za parkování ve městě - se dělíte s ostatními uživateli...

Car-sharing není starosti

Nemusíte se starat o opravy, pojištění nebo údržbu auta.

Car-sharing & etoí eas

Neztrácíte eas hledáním parkovacího místa, protože car-sharingová auta mají vyhrazená místa k stání. Na rozdíl od půjčoven vozidel jsou automobily k dispozici 24 hodin denní. Uzavírání smlouvy, tedy přihlášení za členu systému, absolvuje uživatel jen jednou. Provozovatelé car-sharingu za podpory města získávají parkovací místa v hustě obydlených oblastech. Uživatelé tak mají vozy k dispozici v blízkosti bydliště, nemusejí skládat před vypůjčením zálohu, fakturace se děje jednou měsíčně. Autopůjčovny ušetují půjčovné po dnech, carsharingové společnosti vítějinou po hodinách. Na mnoha místech nabízejí car-sharingové společnosti více typů aut. Malé auto na nákupy, střední na výlet o víkend, dodávku pro nákup nové skříni, mikrobus pro dovolenou s přáteli. Některé car-sharingové systémy zajišťují jen základní typ vozidel a na další typy mají uzavřeny výhodné smlouvy s půjčovnami vozidel.

Jak je možné, že car-sharing & etoí životní prostředí?

Každý vlastník automobilu má tendenci auto co nejvíce používat: Provozovací náklady a další povinné platby se tak rozpočítávají na více kilometrů. Čím více jezdí, tím nižší jsou jeho průměrné náklady na kilometr. Chce tedy využívat auto co nejvíce a významně je to ovlivňuje při rozhodování, jaký způsob dopravy zvolí. To se ovšem velmi negativně projevuje na stavu životního prostředí. Jiné rozhodování stojí před uživatelem car-sharingu: Ačkoliv má stejnou možnost automobil využívat, jako kdyby auto vlastnil, lépe vidí skutečné náklady na každý ujetý kilometr a rozhoduje se tak svobodně mezi různými nabídkami dopravy - veřejná doprava se tak stává reálně zvažovanou možností.

Více místa

Automobil vlastněný jedním majitelem bývá v provozu v průměru jen něco přes hodinu denní. Každé auto car-sharingu využívá v průběhu doby několik uživatelů, a proto dokáže nahradit 5 až 6 soukromých nebo firemních vozidel. Lepším využitím vozidel pro podnikové i soukromé potřeby se & etoí energetické a materiálové vstupy nutné k výrobě aut i parkovací plochy ve městech, které mohou namísto toho sloužit jako parky a místa odpočinku.

Lepší vzduch

Uživatelé car-sharingu využívají pro své cesty i jiné dopravní prostředky - jdou pěšky, jedou na kole nebo veřejnou dopravou - a za volant usedají méně často než majitelé automobilů. Studie provedená & Scaron; výcarským úřadem pro energii ukazuje, že bývalí majitelé automobilů, kteří začali využívat car-sharing, snížili svou spotřebu energie při dopravě o 50 %. Samozřejmě pokles spotřeby energie je spojen se snížením znečištění ovzdušší, hlukových zátíží i s poklesem dopravních nehod.

Úspory při výrobě a recyklaci

Lepší využití vozidel po dobu jejich životnosti snižuje zátěž životního prostředí spojenou s výrobou a likvidací vozidel.

Partner veřejné dopravy

Spolupráce car-sharingu s provozovateli veřejné dopravy vytváří situaci, při které oba partneři získávají. Podoba spolupráce může být různá - ale jedním z nejčastějších způsobů je kombinovaná jízdenka, která se osvědčila na mnoha místech. Např. v Brémách si kombinaci s roení jízdenkou vybrala celá třetina zákazníků car-sharingu. Část zákazníků navíc přešla z měsíčního předplatného na celoroční, což je pro provozovatele veřejné dopravy výhodné. V jiných místech zajistil služby car-sharingu operátor veřejné dopravy.

Car - sharing: Stručný přehled (formát PDF, velikost 376 kB)

Car-sharing - inteligentní způsob využívání automobilů & etrný vůči životnímu prostředí (leták, formát PDF, velikost 93 kB)